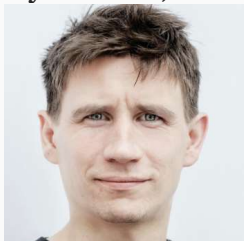

Besk, morsom satire er Kirsten Hammanns signatur – også i ny roman om enhver forfatters kompleks

Kirsten Hammann fotograferet af Sara Galbiati for Gyldendal, 2022.

Rasmus Lund Nielsen 17.09.2022

BØGER // ANMELDELSE – Engang var Georg litterær superstjerne, men efter 30 år på toppen er hans bøger ikke en flad femkrone værd. Mere spændstige forfattere har taget hans plads, og selvom de skriver elendigt, får de succes, så længe deres private historie er tilpas rørende. Kirsten Hammann fejrer 30-års forfatterjubilæum med romanen *Georg-komplekset* – en morsom, rablende og paranoid kioskbarer, der på overfladen virker som lette kalorier, men lige under ligger djævlens på lur.

ROMAN: Georg-komplekset

Forfatter: Kirsten Hammann

Forlag: Gyldendal. **Sider:** 246. Udkom d. 8. sept. 2022

Georg konsulterer djævlens.

Nå, hvordan går det så?

Ad helvede til.

Det er djævlens glad for at høre.

—

Georg er færdig!

Engang var han en verdensberømt, feteret forfatter, alle flokkedes om. Fra menigmand til kulturens spidser, popstjerner og den franske præsident. De forsøgte alle at få del i den fandenivoldske, kraftfulde og medrivende roman-knytnæve, der ramte én lige i solar plexus, og som fik de store forlagsbosser til at løfte på hatten og bide om cigaren. Her var endelig en forfatter, der ruskede op i den stillestående andedam.

Lige indtil Georg ikke gjorde det længere, og han efter 30 år på toppen – efter hans bøger er oversat til utallige sprog og solgt i mange 100.000 eksemplarer – bliver smidt på porten. Foran ham ser han ikke andet end meningsløse år som et midaldrende gennemsnitsmenneske: 55 år, endnu i stand til at præstere en solid erektion, men han har vanskeligt ved at tisse uden at få sjatpis på buksebenene: ”Og så er det altså hårdt at høre en ung mand spule kummen bag en lukket dør.”

Georg-komplekset følger samme spor som så mange andre af tidens kriseromaner og -film, og det gør den rigtig fint: Det er historien om den hvide, privilegerede mands deroute og midtvejskrise

Det er dem, der spuler kummen med en hård, fast stråle, der har overhalet ham indenom. Unge virile forfattere, der skriver anderledes, end Georg gjorde, og som rusker op i det hele på en anden måde med såkaldte autofiktive romaner. Han kan ikke åbne computeren uden at se forfattere, der konkurrerer om, hvem der har haft den værste barndom, og som har skrevet en rørende bog om det: ”Nr. 1 har haft en sindssyg far, nr. 2 er blev misbrugt som barn, nr. 3 handler om at springe ud som bøsse og være muslim, have kræft, blive mor, det er sådan man skal skrive i dag.”

Sådan kan Georg ikke skrive, og måske er det derfor, hans bøger er blevet usælgelige. Heller ikke på udsalg til en flad femkrone kan forlaget slippe af med dem, og Georg er lige så lidt værd. Han er blevet en endnu større kliché end den helt almindelige midaldrende mand i krise: Han er blevet en midaldrende forfatter i livs- og skrivekrise. Smidt ud fra 5. sal, helt øverst oppe – og deroppefra rammer han fortovet med et smask!

Stik en slikkepind i mundens vakuum

Georg-komplekset følger samme spor som så mange andre af tidens kriseromaner og -film, og det gør den rigtig fint: Det er historien om den hvide, privilegerede mands deroute og midtvejskrise. Hvor elendig han er til at miste de privilegier, han havde engang.

Her er han samtidig en overset, forkælet forfatter, der ikke kan skrive, og bogen fortæller også, at den historie allerede er en stor roman- og filmkliché. Georg finder

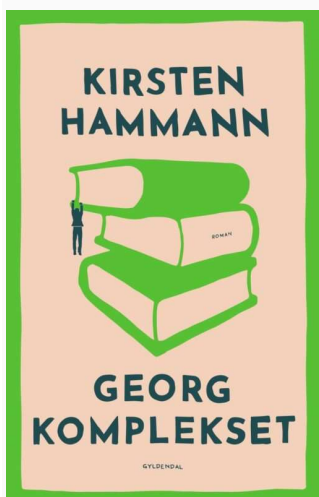
selv et sammenklip på nettet: ”53 spillefilm, hvor forskellige forfattere lider af skriveblokering.”

Med en form for voodoo-sabotage forsøger han med alle ufine midler at sabotere sin kones roman, researche den ihjel og gøre karaktererne endimensionelle

Det spor hænger også godt sammen med romanens titel. Et kompleks er nemlig en følelse af mindreværd, utilstrækkelighed og skam – tre ord, der rammer hovedet på sømmet, når det gælder Georg. Det står ret godt beskrevet i romanen, og så er det sjovt:

“Et studium viser, at hvis man giver Georg en slikkepind, tager han selvfølgelig imod den og sutter sin mund fuld af sukkerspyt med jordbærsmag. Det er et grundlæggende oralt behov, han får opfyldt her. Livet er pragtfuldt i hans munds vakuum. Hvis man trækker slikkepinden ud igen, stikker han i et vræl og vil have den tilbage, råber og skriger ... Det var den sidste slikkepind i hans liv ... Han er blevet frarøvet alt, fremtiden er sort og glædesløs ... Så propper man bolsjepinden tilbage i hans mund, og solen skinner.”

Det beskriver på en gang Georg godt, og så var det lidt den følelse, jeg som læser sad med, mens jeg læste mig igennem første halvdel af romanen. Den er underholdende, meget velskrevet og veloplagt, men måske ikke så meget mere end det. Man har ligesom hørt historien om den forkælede mand, der tror, hele verden er en stor slikkepind, han alene er bestemt til at sutte på, og ærlig talt kedede den mig lidt, uanset hvor sjovt og godt den er skrevet – lige indtil den ikke kedede mig mere, men det kommer vi til.

Nu skriver Georgs kone gud hjælpe ham på en roman

Det er Georgs kone, der har taget hans slikkepind. Hendes indre forfatter er nemlig vågnet i samme øjeblik, Georgs faldt i søvn. Hans gamle forlag har allerede sagt ja

til hendes roman, selvom hun ikke har skrevet den færdig endnu, og de har betalt hende et stort forskud for rettighederne. De regner alle sammen med, romanen bliver den store pontoppidanske samtidsroman, man så længe har ventet på, og at den vil sælge ud over alle rimelige grænser.

En meget velskrevet og veloplagt kriseroman og et ægteskabsdrama, der griber i tidens helt store varme kartoffel: Den hvide, privilegerede mand, der løber forvirret rundt uden hoved

Og som om det ikke er slemt nok for Georg. Hans kone sender sin sukkersmasken ud i hele lejligheden, så han bliver husvild. Hun skriver blindskrift som et maskingevær og transmitterer sin tastaturklapren ud i hele lejligheden via en mikrofon og en Bluetooth-højtaler. Hendes gule post-its vokser fra arbejdsværelset som ukrudt, og i pauserne griner hun højt af noget, hun har skrevet, som er dødsjovt. Derfor overbeviser han sig selv om, han må gøre noget, selvom han elsker sin kone, men altså: "Hvad skal han med sin gode samvittighed, når han har mistet alt."

Med en form for voodoo-sabotage forsøger han med alle ufine midler at sabotere sin kones roman, researche den ihjel og gøre karaktererne endimensionelle. Samtidig skriver han selv på en tjubang-krimi, der indledes med en dreng i damesko, og som skal få ham tilbage i spidsen af bestsellerlisterne. Hvis han altså selv skriver krimien og ikke skriver en andens roman af: "Georg kan da ikke skrive af efter en anden bog. Shhhh! Gå væk, Georg, læg sig!"

Og da politiet en dag finder en frossen fod i parken tæt på, hvor han bor, tager skriveprojektet for alvor fart.

Kirsten Hammann i 2022. Foto: Sara Galbiati

Puslespil med 100 brikker

Kirsten Hammann har med Georg-komplekset begået en meget velskrevet og veloplagt kriseroman og et ægteskabsdrama, der griber i tidens helt store varme

kartoffel: Den hvide, privilegerede mand, der løber forvirret rundt uden hoved. Den er rablende, pinlig og meget underholdende skrevet, men lidt lette kalorier, i hvert fald på overfladen. Spørgsmålet er så, om der også er noget under den – og det tror jeg sørme, der er.

Som vi har set, er Georg genkendelig og karikeret i en grad, så han er en kæmpestor kliché – det er ikke til at overse – men samtidig er han særdeles svær at få greb om. Det er han, fordi han ikke selv fortæller historien, i hvert fald ikke direkte. Fortælleren ser derimod på ham udefra, beskriver nogenlunde nøgternt, hvad han gør, hvad han føler og henvender sig med jævne mellemrum til ham. Spørger ham, hvordan det går, og svarer så på sit eget spørgsmål: ”Ad helvede til,” står der, og det er ikke en replik. Georg svarer ikke på fortællerens spørgsmål. Nej. Det er nærmere én lang rablende ordstrøm, man er vidne til, og derfor er det så svært at afgøre, hvor stemmen kommer fra.

Hvis det er sådan, det hænger sammen, er Georg-komplekset ikke kun en kioskbasket om den privilegerede mands fald, men nærmere et originalt portræt af en forfatters inderste

En mulighed er, at Georg alligevel er fortælleren – han ér jo forfatter – men en rablende en, der taler om sig selv i tredje person. Det gør han måske, fordi han føler sig som en fremmed, nu han ikke længere er den litterære superstjerne, han ser sig selv som. Måske siger romanen det indirekte: at det i virkeligheden er Georg, der fører pennen. Han spiller nemlig puslespil med 100 brikker for at fordrive tiden, nu hvor han ikke længere kan skrive, og det sammenlignes flere steder med at skrive en roman: ”Det er ligesom at skrive en bog, haha, fed sammenligning,” og et andet sted der: ”Han må få en orden på alle de puslespil, som skal indgå i det store billede.”

Puslespillet bliver med andre ord et billede på romanen, sådan som også titlen peger på: Et kompleks er nemlig ikke alene misundelse, mindreværd og skam, det er også en helhed, der består af flere dele, som et puslespil. Omvendt er puslespillet mindst lige så meget et billede på den krimi, han skriver på, som skal få ham tilbage i toppen af bestsellerlisterne, hvorfor det måske er lidt søgt.

Georg konsulterer djævelen

En anden mulighed er, at det ikke er tilfældigt, Kirsten Hammann fejrer 30-års forfatterjubilæum med en roman om netop en forfatter, der efter præcis 30 år på toppen rammer en gevaldig krise. Mon Georg er en form for alter ego og en begavet kommentar til de såkaldte autofiktive bøger, Georg raser imod, og som Kirsten Hammann selv har raset imod i tidligere udgivelser?

Hvis det er sådan, det hænger sammen, er Georg-komplekset ikke kun en kioskbasket om den privilegerede mands fald, men nærmere et originalt portræt af en forfatters inderste – at enhver, der skaber, lider af et Georg-kompleks. Et enormt

mindreværd og samtidig en følelse af at føle sig berettiget til at være den helhed, alle dele består af. Som når Georg et sted konsulterer djævelen, som er glad for at høre, han har det skidt, og der videre står: ”Georg siger, at han ikke kan holde til det mere. Nej, vi må få en ende på det her, en slutning ... Djævelen tager en blok og en kuglepen. Nu laver de en lille brainstorm.” Sammen finder de en løsning på, hvordan han får det bedre. Hvordan han igen kommer øverst.

Måske bliver romanens fortæller hverken Georg eller Kirsten Hammann, men derimod den djævel, der på godt og især ondt sidder på enhver forfatters skulder, og som opmuntrer en til at sutte løs på slikkepinden. Den har man fortjent, mener han, også selvom det sukrede stads bliver ens på bekostning af andres succes. Hvis nogen tager slikkepinden fra en, så vræler man, mens sukkervandet løber som grønt snask ned ad hagen. Som klistret. Muggen. Misundelse. Det er prisen for talent.

Derfra voksede romanen i min verden så tilpas meget, at jeg kun kan anbefale, man giver den et skud.

autofiktionKirsten Hammannmidtvejskriseprivilegieblindhed

Rasmus Lund Nielsen

Født i 1989 og cand.mag. i dansk og litteraturhistorie ved Aarhus Universitet. Siden alt fra forlagsredaktør til barista. Forkærlighed for det skæve, eksentriske og ekstatiske.